

--	--	--	--	--	--	--	--

 Σ

--

Ime in priimek _____

Vpisna številka

1. naloga (20 točk)

Za vsako od spodnjih trditev v pripadajoči kvadrateg čitljivo označi, če je trditev pravilna

P
---

 oziroma napačna

N

.

Če ne veš, pusti kvadrateg prazen, ker se nepravilni odgovor šteje negativno!

P

Naj bosta $f, g : [-1, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ taki zvezni funkciji, da sta odvedljivi na $(-1, 1)$, njuna odvoda pa sta enaka. Če velja $f(0) = 1$ in $g(0) = 2$, potem za vsak $x \in [-1, 1]$ velja $g(x) = f(x) + 1$.

P

Funkcija $f(x) = \sqrt[3]{x}$ je enakomerno zvezna na intervalu $(-1, 1)$.

N

Vsaka zvezna funkcija $f : (1, 2) \rightarrow \mathbb{R}$ ima omejeno zalogo vrednosti.

N

Enakomerno zvezna funkcija $f : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, ki je odvedljiva na $(0, 1)$, ima na intervalu $(0, 1)$ omejen odvod.

N

Funkcija $f(x) = \frac{x}{|x|}$ ima limito v točki $x = 0$.

N

Če je $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ strogo padajoča odvedljiva funkcija, za vsak $x \in \mathbb{R}$ velja $f'(x) < 0$.

P

Obstaja odvedljiva funkcija $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, katere odvod ni zvezna funkcija.

P

Če je funkcija $f : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$ zvezna, potem velja $\lim_{n \rightarrow \infty} f(e^{-n}) = f(0)$

P

Če je $f : (-1, 2) \rightarrow \mathbb{R}$ taka odvedljiva funkcija, da velja $f(0) = 1$ in $f(1) = 0$, obstaja točka $c \in (-1, 2)$, za katero velja $f'(c) = -1$.

N

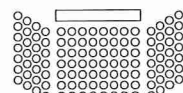
Če odvedljiva funkcija $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ nima ne globalnega maksimuma, ne globalnega minimuma, nima tudi nobene stacionarne točke.

2. kolokvij iz Analize 1

25. 1. 2017

Veliko uspeha!

Ime in priimek _____

Sedež (2.05)

--	--	--	--	--	--	--	--

Vpisna številka

1	
2	
3	
4	
5	
Σ	

2. naloga (20 točk)

Dana je funkcija s predpisom

$$f(x) = \begin{cases} e^{1/(x-1)} & ; x < 1 \\ a + (1+bx) \ln x & ; x \geq 1 \end{cases}$$

- (a) Določi konstanti a in b , tako, da bo funkcija f odvedljiva.
 (b) Pri vrednostih a in b , določeni v točki (a), določi zalogo vrednosti funkcije f in se prepričaj, da obstaja inverzna funkcija f^{-1} .
 (c) Izračunaj odvod $(f^{-1})'(1-e)$.

(a) Funkcija je zvezna in odvedljiva na intervalih $(-\infty, 1)$ in $(1, \infty)$.

Zveznost v 1:

$$\lim_{x \uparrow 1} f(x) = e^{-\infty} = 0$$

$$\lim_{x \downarrow 1} f(x) = a + 0 = a$$

$$\Rightarrow a = 0 = f(1)$$

Odvod v 1:

$$\lim_{x \uparrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = \lim_{x \uparrow 1} \frac{e^{\frac{1}{x-1}} - 0}{x - 1} \stackrel{t = \frac{1}{x-1}}{\downarrow} = \lim_{t \rightarrow -\infty} t e^t =$$

$$= \lim_{u \rightarrow \infty} -\frac{u}{e^u} \stackrel{u = -t}{=} \lim_{u \rightarrow \infty} -\frac{1}{e^u} = 0$$

$$\lim_{x \downarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = \left[b \ln x + (1+bx) \frac{1}{x} \right] \Big|_{x=1} =$$

$$= 1+b$$

$\Rightarrow$

$$b = -1$$

$$f'(1) = 0$$

2. naloga

$$(b) \textcircled{5} f'(x) = \begin{cases} -\frac{e^{1/(x-1)}}{(x-1)^2} & ; x < 1 \\ 0 & ; x = 1 \\ -\ln x + \frac{1-x}{x} & ; x > 1 \end{cases}$$

$\begin{matrix} \wedge & \wedge \\ 0 & 0 \end{matrix}$

Ugotovimo, da je $f'(x) < 0$ za vse $x \neq 1$ in $f'(1) = 0 \Rightarrow f$ strogo pada

$$\Rightarrow Z_f = \left(\lim_{x \rightarrow \infty} f(x), \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) \right) =$$

$$= \left(\lim_{x \rightarrow \infty} (1-x) \ln x, \lim_{x \rightarrow -\infty} e^{\frac{1}{x-1}} \right) = (-\infty, 1)$$

ker f strogo pada, je injektivna
in $\exists f^{-1}: (-\infty, 1) \rightarrow \mathbb{R}$

$$(c) \textcircled{5} f(a) = 1-e = (1-a) \ln a$$

Ugotovimo $a = f^{-1}(1-e) = e$.

$$(f^{-1})'(1-e) = \frac{1}{f'(f^{-1}(1-e))} = \frac{1}{f'(e)} =$$

$$= \left(-\ln e + \frac{1-e}{e} \right)^{-1} = \left(\frac{1-2e}{e} \right)^{-1} = \frac{e}{1-2e}$$

3. naloga (20 točk)

Izračunaj limiti.

(a) $\lim_{x \rightarrow 1} \left(\frac{x}{x-1} - \frac{1}{\ln x} \right)$

(b) $\lim_{x \uparrow 1} \left(\operatorname{tg} \frac{\pi x}{4} \right)^{\operatorname{tg} \frac{\pi x}{2}}$

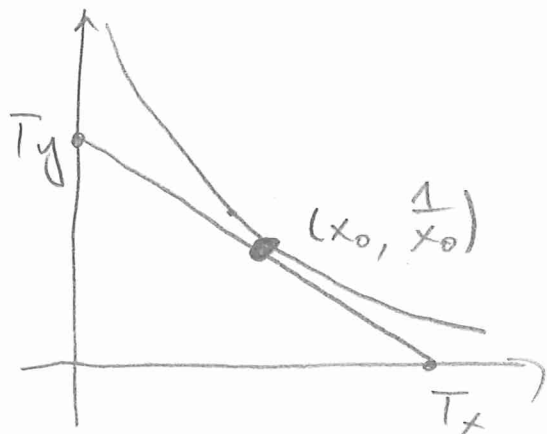
(a) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x \ln x - x + 1}{(x-1) \ln x} \stackrel{\text{"0/0"}}{=} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\cancel{\ln x} + \frac{x}{\cancel{\ln x}} - 1}{\ln x + \frac{x-1}{x}} \stackrel{\text{"0/0"}}{=}$
 $= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\frac{1}{x}}{\frac{1}{x} + \frac{1}{x^2}} = \frac{1}{2}$ (10)

(b) $\lim_{x \uparrow 1} \left(\operatorname{tg} \left(\frac{\pi x}{4} \right) \right)^{\operatorname{tg} \left(\frac{\pi x}{2} \right)} \stackrel{\text{L'Hôpital}}{=} \lim_{x \rightarrow 1} x^{\frac{2x}{1-x^2}} =$
 $\operatorname{tg} u = x$

$\operatorname{tg} 2u = \frac{2 \operatorname{tg} u}{1 - \operatorname{tg}^2 u} \rightarrow -1$
 $= \lim_{x \rightarrow 1} \left[x^{\frac{1}{x-1}} \right]^{\frac{-2x}{1+x}} = e^{-1} = \frac{1}{e}$ (10)
 $\underbrace{\left(1 + (x-1) \right)^{\frac{1}{x-1}}}_{\downarrow e}$

4. naloga (20 točk)

Za točko T na grafu funkcije $f(x) = \frac{1}{x}$, za $x > 0$, označimo s T_x in T_y presečišče tangente na graf f v T z abscisno oziroma ordinatno osjo. Nadalje naj bo O središče koordinatnega sistema. Za katero točko T na grafu f ima trikotnik OT_xT_y najmanjši obseg?

$$\text{Tangentna: } y - \frac{1}{x_0} = -\frac{1}{x_0^2}(x - x_0)$$

$$y = -\frac{x}{x_0^2} + \frac{2}{x_0} \Rightarrow \textcircled{5}$$

$$\Rightarrow T_y(0, \frac{2}{x_0}), T_x(2x_0, 0)$$

$$\text{Obseg: } \sigma = 2x_0 + \frac{2}{x_0} + \sqrt{4x_0^2 + \frac{4}{x_0^2}}$$

Iščemo min za $g(x) = x + \frac{1}{x} + \sqrt{x^2 + \frac{1}{x^2}}$ na $(0, \infty)$. Opazimo, da je $\lim_{x \rightarrow \infty} g(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} g(x) =$

$$= \infty$$

$$g'(x) = 1 - \frac{1}{x^2} + \frac{2x - \frac{2}{x^3}}{2\sqrt{x^2 + \frac{1}{x^2}}} = 1 - \frac{1}{x^2} + \frac{x(1 - \frac{1}{x^2})}{x\sqrt{1 + \frac{1}{x^4}}} =$$

$$= (1 - \frac{1}{x^2}) \left(1 + \frac{1}{\sqrt{1 + \frac{1}{x^4}}} \right) = 0 \Rightarrow x = 1 \quad \textcircled{10}$$

ker je $g'(x) < 0$ za $x < 1$ in $g'(x) > 0$ za $x > 1$, je pri $x = 1$ globalni min,

torej je $T(1, 1)$. $\textcircled{5}$

5. naloga (20 točk)

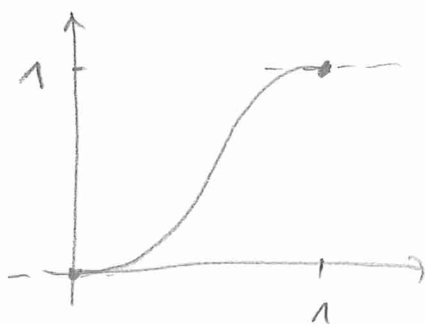
Naj bo M množica vseh 2-krat zvezno odvedljivih funkcij $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, ki zadoščajo pogojem

$$f'(0) = f'(1) = 0, f(0) = 0, f(1) = 1.$$

(a) Poišči ekspliciten predpis kakšne funkcije iz M .

(b) Naj bo $f \in M$. Pokaži, da obstaja točka $c \in (0, 1)$, za katero je $|f''(c)| \geq 2$.

(a) 5

Lahko uporabimo
"kos" sinusne krivulje:

$$f(x) = \frac{1}{2} \sin\left(\pi x - \frac{\pi}{2}\right) + \frac{1}{2}$$

$$(f(0) = 0, f(1) = 1)$$

$$f'(x) = \frac{\pi}{2} \cos\left(\pi x - \frac{\pi}{2}\right) \quad (f'(0) = 0, f'(1) = 0)$$

(b) 15

Po Lagrangevem izreku $\exists d \in (0, 1)$:

$$f(1) - f(0) = f'(d)(1 - 0), \text{ oz. } f'(d) = 1.$$

Pecimo, da je $d \leq \frac{1}{2}$. Po Lagrangeu

na f' dobimo obstaj $c \in (0, \frac{1}{2})$:

$$f'(d) - f'(0) = f''(c)(d - 0) \Rightarrow f''(c) = \frac{1}{d} \geq 2$$

$\uparrow$
 $d \leq \frac{1}{2}$

$$\Rightarrow |f''(c)| \geq 2$$

Če je $d > \frac{1}{2}$: $\exists c \in (d, 1)$:

$$f'(d) - f'(1) = f''(c)(d - 1) \Rightarrow f''(c) = \frac{1}{d - 1}$$

$$d - 1 \in (-\frac{1}{2}, 0) \Rightarrow f''(c) \leq -2 \Rightarrow |f''(c)| \geq 2$$